

Werk

Titel: Gemmarum Et Lapidum Historia

Autor: Boot, Anselmus Boetius

Verlag: Maire

Ort: Lugduni Batavorum

Jahr: 1636

Kollektion: Antiquitates_und_Archaeologia; Antiquitates_und_Archaeologia_ARCHAEO18

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN643798072

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN643798072>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=643798072>

LOG Id: LOG_0004

LOG Titel: In Historiam Gemmarum & Lapidum. ... Scazon.

LOG Typ: other_docstrct

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain these Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

IN HISTORIAM
Gemmarum & Lapidum
ANSELMI BOETII,

*Editiam nova cura clarissimi doctis-
simique viri*

ADRIANI TOLL, Medicinæ Doctoris,

SCAZON.

RECTE TOLLI, *cujus indoles gestit*
Debere seculo, & otio fatiscences
Incusat horas semifeminatorum,
Per eruditas ambulare doctorum

Sueta curas, extricare perplexa,
Purgare verum sordibus vetustatis;
Γαλιματωρωτάτων decus grande,
Recentiorum lima tersa scriptorum:
Vt nunc Eöos Indicosque splendores
Inter refulges, & tuos Smaragdorum
Radijs honores Sardoque diffundis,
Ditemque Hydassen gemmeumque derivas
In nostra Gangen regna. Non tibi sputa
Et inquinata fercla ventris affecti
Molesta nunc sunt, pituita vel putris,
Aut ore manans turpe fætido tabum,
Aut pravè olentis vultus ater urinæ.
Quin transmarinis elegantijs totus
Nites decorè, & fulgetris lapillorum

Gem-

Gemmisque luces undique, & coruscantem
Beryllon ardes, succinumque lychnique;
Onychesque nigras ipse quas iacit flammæ
Pyropus, in te torquet, & virescentes
Notas Iâspis lætior tibi pandit.

Carbunculusque, & pulcher ora Sapphirus,
Non usitatis ignibus magis, flagrant.

Preciosa scribis, ut Cylindrus, ut Baccæ
Vndis latenter obstrepant Erythreis,
Adamasque duras nil moretur incudes:

Quàm multiformis lividas averruncet
Pestes Achates, languidamque Torcöis
Venerem laceffat; vulsaque è mari magno
Coralla largas fluminum vias sistant.

Et tu feracis munus inclytum Cypri
Cerulea Cyanos, seu Pharum magis laudas
Scythicasque rupes, Caucasicque prærupta,
Per te fugari disce torva nocturni

Portenta Morphei, & Incubum gravem lectis.

Cum ventre matris abditum latet pondus,
Pullus medetur & sonorus Ætites.

Aquasque Magnes allicit putrescentes.

Electra mentem, margarita languentes

Vires redonat; quique friget, insomni

Hyacinthus ægro somnolentiam suadet.

Quis splendor artis, quàm superba maiestas
Medici theatri est, Æsculapidum Patres.

Quæis apparatus Cælites parant tantos,

Famulantur astra; format unda, quod sanet;

Ær medelam sufficit, vomunt fontes,

Montes ministrant. quæis salubre quodcunque est,

Arbu-

*Arbusta stillant, saxa robur indulgent ;
Gemmae, lapillos, ferra, vitra, tot petras,
Hic Porphyriten, hic dat Alabastriten,
Illic Pyriten, hic bitumen & gypsum,
Aurum, cerussam, nitra, sulphur, argentum,
Opesque cunctas Mater alma largitur.*

*Centum iuvatur, læditur modis centum
Humana Vita. totus orbis obiectat
Et damna & usus. commodusque viventi
Incommodusque est: causa mortis, atque idem
Salutis autor, qualis hasta Pelidae.
Ante ora morbi fomes & comes iuxta
Medicina præsto est. quicquid obvium tangis,
Sanum flagellat, allevat laborantem.
Corpus vacillat sæpius remorbescens,
Cadaverosis debitum sepulcretis.
Rursum resurgit, & valemus athletæ,
Vicesque servant Sanitasque Morbusque.
Et nunc amica; nunc iniqua Natura.*

*Quæ cuncta dum nos impiger doces TOLLI,
Æternitatis præmio supervive.
Quod si nepotes nomen oscitabundi
Tuum silenti nubibus tenebrabunt,
Lapides loquentur. & Boëtij famam,
Tuasque laudes Gemmula recognoscent.*

CASPAR BARLÆUS.

Ad

INTER omnes, benevole Lector, qui de lapidibus, ac gemmis scripserunt, ac ad manus meas pervenerunt, nulli hactenus peculiari aliqua methodo usi sunt. Nam alii secundum alphabeti ordinem, ut Plinius, Albertus Magnus, & Ludovicus Dulcis, alii promiscue ut Franciscus Rueus, ac Andreas Baccius de iis tractarunt. Solus quod sciam Gesnerus in classes, vel à similitudine, vel nominibus rerum sumptas, gemmas, & lapides discrevit. Quia vero Gesneri methodus propter varias causas, quas hic recensere longum esset, mihi non placebat; à rarioribus, & carioribus tractationem incipere, mihi gemmis ipsis dignius esse, magisque convenire videbatur. Itaque à Diaphanis, ut ab Adamante omnium gemmarum pretiosissima, diaphana, nulloque colore prædita, exordium sumpsi: Deinde ab ea ad diaphanas colore præditas, & viliores gradatim progressus sum. Ita tamen, ut quæ eiusdem generis videbantur, licet dignitate multum inter se differrent, iisdem capitibus subiungerentur. Vt videre est post caput de Carbunculo, cui cæteræ gemmæ omnes rubræ, & diaphanæ licet viles subsequuntur, ut Granatus, Amethystus, Hyacinthus &c. Post rubinorum, & rubrorum lapidum Historiam, sequitur Margarita dignitate tertia ab Adamante: licet proprie inter lapides recenseri non deberet, quod potius mixtum osseum, quam petrosum sit. Sed sequutus sum hac in re vulgi sententiam, quod Margaritas inter gemmas numerat, ac plerunque Adamantibus, & rubinis aliis gemmis exclusis, dum peculiare, & regium aliquod

opus ex gemmis concinnat, adiungit. Post Margaritâs, sequuntur Cæruleæ gemmæ ut saphirus, & Opalus, qui aliquid cærulei habet. Has gemmas subsequuntur virides, flavæ, & semî diaphanæ: tandem opacæ, ac pretiosiores primo, ut Turcois, & Cyaneus. Deinde quæ fere ab animalibus desumuntur. Ita ut ab his paulatim ad ignobiliores lapides, & saxa perveniatur. Qui tamen ordo, ut verum fatear, mihi ipsi conscripto iam opere, non fatisfecit. Existimabam enim illustrius esse methodo aliqua absoluta, quam manca de gemmis agere. Itaque cum non dubitarem quin in classes non minus lapides, & gemmæ redigi, quam animalia, Herbæ, ac alia quævis possent: Tandem differentias quibus lapides, vel gemmæ à sese mutuo differunt diligenter observavi, (ut ex capitibus nonnullis huius libri notari potest) ac ex iis duabus tabellis lapides in genera, & species dividi posse ostendo: secundum quas tabellas optime, ac methodice de lapidibus, & gemmis opus hoc conscribi potuisset. Verum quia prius à me non sine magno labore, ac molestia perscriptum, Typographoq; paratum erat, Intempestivum fuit ordinem iam observatum mutare, ac iterata scriptione me novis molestiis, & tædiis deficiente otio, ac prohibentibus curis afficere. Quod ad gemmas attinet, quæ à veteribus descriptæ hoc tēpore ignotæ, aut à recentioribus confictæ, & nunquam visæ, aut dubiæ sunt: quia in ordinem redigi, ut omnia incerta non potuerunt, secundum alphabeti ordinem à me sub finem operis annectuntur. Itaque hæc quæcunque à me præstita sunt boni consule Lector, ac grato animo suscipe. Id si feceris, ad maiora edenda calcar addes. Vale.